

STRATEGIE VOOR DE INTEGRATIE VAN DE OEKRAÏNERS IN HET BRUSSELS WEEFSEL

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

bps-bpv
.brussels
Bruxelles Prévention & Sécurité
Brussel Preventie & Veiligheid

Strategie voor de integratie van de Oekraïners in het Brussels weefsel

A.	Context.....	4
a.	De internationale situatie	4
b.	De opvang van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut.....	4
c.	Cijfers en specifieke aspecten voor Brussel.....	5
d.	Brusselse conclusie.....	6
B.	Crisiscoördinatie en -beheer	7
	Focus op het loket van het Zuidstation:.....	8
C.	Strategie voor de integratie van de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut in Brussel	9
a.	Aanstelling van een gewestelijke coördinator	9
b.	Aanleggen van een provisie in de begroting.....	9
c.	Leidende beginselen voor de integratie van de Oekraïners	9
i.	Participatie:	9
ii.	Coördinatie:.....	10
iii.	Evenredig universalisme zonder dubbele maatstaf:.....	11
iv.	Opschaling (uitbreiding door vermenigvuldiging van het model) :	12
v.	Akkoord over een interinstitutioneel evenwicht:	12
D.	Uiteenzetting per sector	14
a.	Huisvesting.....	14
i.	Individuele eigenaars en huurders (+/- 7.000 plaatsen).....	14
ii.	Leegstaande kantoren (+/- 7.000 plaatsen)	15
iii.	Collectieve infrastructuur (+/- 4.000 plaatsen).....	15
iv.	Terreinen (+/- 1.000 plaatsen)	15
v.	Overige (+/- 1.000 plaatsen)	15
(vi)	Operationeel beheer van de terbeschikkingstelling van tijdelijke woningen via het Gewest:16	
vii.	Niet-bindende richtlijnen	16
viii.	Platform ter ondersteuning van het crisisbeheer – eerste onderdeel met betrekking tot huisvesting	16
b.	Werk.....	18
c.	Welzijn - Gezondheidszorg.....	20
i.	Sociale bescherming en gezondheidszorg	20
ii.	De belangrijkste kwesties.....	20
iii.	De principes voor hulpverlening	21
iv.	Gevoerde acties.....	21

v.	Planning	22
vi.	Coördinatie	22
vii.	Begroting 2022 voor uitgaven inzake welzijn en gezondheidszorg	23
d.	Kinderbijslag.....	24
i.	Toekenning aan de vluchtelingen	24
ii.	Acties.....	24
e.	Onderwijs.....	25
f.	De plaatselijke besturen	25

A. Context

a. De internationale situatie

Op 24 februari 2022 gaf de president van Rusland, Vladimir Poetin, zijn leger het bevel om Oekraïne binnen te vallen. Deze militaire campagne kan men niet los zien van de Russisch-Oekraïense geschiedenis. In 1991 werd Oekraïne onafhankelijk van de Sovjet-Unie. Onder president Poetin probeerde Rusland vervolgens Oekraïne terug in zijn invloedssfeer te krijgen om er een vazalstaat met een autoritair regime van te maken, zoals dat het geval is in Wit-Rusland onder het bewind van president Loekasjenko. Desalniettemin heeft Oekraïne zijn prodemocratische en pro-Europese houding niet laten varen, zoals blijkt uit de Euromaidan van 2013-2014. Dat is de naam die werd gegeven aan de pro-Europese demonstraties die op 21 november 2013 begonnen. Deze demonstraties vonden plaats als gevolg van de beslissing van de Oekraïense regering om geen associatieovereenkomst met de Europese Unie te ondertekenen ten voordele van een overeenkomst met Rusland. Dat leidde tot de afzetting van de pro-Russische president Janoekovytsj. Rusland reageerde op die gebeurtenissen met twee aanvallen: ten eerste de invasie van het Oekraïense schiereiland De Krim in februari en maart 2014 en de daaropvolgende inlijving van het schiereiland bij Rusland, en ten tweede de oorlog in de Donbas-regio vanaf 2014 in een poging om zich dat gebied in Oost-Oekraïne toe te eigenen. In 2021 liepen de spanningen opnieuw op, eerst door een ongekeerde langdurige militaire versterking langs de grenzen van Oekraïne met Rusland, Wit-Rusland en De Krim en vervolgens op 21 februari 2022, toen de Russische president de onafhankelijkheid van de Volksrepublieken Donetsk en Luhansk erkende, twee zelfverklaarde separatistische republieken in de Donbas-regio in Oost-Oekraïne. Na een inval van de Russische strijdkrachten in de Donbas-regio werd op 24 februari 2022 op het volledige Oekraïense grondgebied een algemeen lucht-, zee- en landoffensief gestart. Deze militaire aanval wordt beschouwd als de belangrijkste in Europa sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog en ondergraaft het idee van de demilitarisering van het Westen en zijn kijk op een multipolaire wereld waarin een wereldoorlog weinig waarschijnlijk werd geacht¹.

b. De opvang van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut

Op woensdag 29 maart 2022 maakte de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen bekend dat er al meer dan 4 miljoen Oekraïners² hun land ontvlucht waren. Oekraïne heeft ongeveer 45 miljoen inwoners (als we de Krim erbij rekenen). Die vluchtelingen zijn vooral vrouwen en kinderen³, omdat op 24 februari 2022 de staat van beleg werd afgekondigd. Mannen tussen 18 en 60 jaar mogen daardoor het land niet verlaten. Gezien de verslechterende levens- en veiligheidsomstandigheden ter plaatse zal dat cijfer waarschijnlijk snel toenemen. De vluchtelingen worden momenteel hoofdzakelijk opgevangen in de buurlanden van Oekraïne (Polen, Moldavië, enz.), maar anderen zoeken hun toevlucht binnen de EU. Argentinië en Canada hebben een wezenlijk opvangaanbod gedaan.

De Oekraïense vluchtelingen genieten een visumvrijstelling (visa waiver) om binnen de Europese Unie te reizen. Ze kunnen er dus zonder enige formaliteit gedurende 90 dagen verblijven en reizen.

Op 3 maart 2022 stemden de Europese ministers van Binnenlandse Zaken ermee in over te gaan tot de activatie van richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende

---

¹ Kadernota van 11 maart 2022 van de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU - BHG-delegatie - Nicole Lambert

² En burgers van derde staten die voor lange tijd verbleven in Oekraïne.

³ Op grond van de cijfers van de Dienst Vreemdelingenzaken zijn bij de 24.475 personen die tijdelijke bescherming genieten zoals geregistreerd op 29 maart 2022 11.306 (46%) vrouwen van 18 jaar of ouder, 3.702 (15%) mannen van 18 jaar of ouder en 9.460 minderjarigen (39%).

minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen. Deze maatregel werd in 2001 ingevoerd om onmiddellijk bescherming te kunnen bieden aan personen die de Balkanoorlogen ontvluchtten, maar werd nooit gebruikt. Met deze maatregel kunnen de lidstaten de personen die het conflict in Oekraïne ontvluchten, een geschikt antwoord bieden. De personen die daarvoor in aanmerking komen, kunnen in elk EU-land voor een verlengbare periode van een jaar een beschermingsstatus genieten die vergelijkbaar is met die van vluchteling. Ze mogen hierdoor werken, hebben recht op huisvesting, enz. De richtlijn kan ook worden toegepast op niet vluchtelingen-staatsburgers met een verblijfsvergunning in Oekraïne die eveneens op de vlucht zijn.

Gezien de omvang van de vernielingen in Oekraïne en het geweld tussen gemeenschappen dat sinds 2014 wordt waargenomen, dreigt er een blijvende humanitaire crisis te ontstaan. Dit houdt in dat een groot deel van de Oekraïense vluchtelingen die in de EU worden geregistreerd, geïntegreerd zullen worden en dat - voor degenen die naar hun land wensen terug te keren zodra de oorlog voorbij is - pas na meerdere jaren een terugkeer mogelijk is. Daarom is het waarschijnlijk dat in de marge van de dringende antwoorden die geformuleerd worden om de Oekraïense vluchtelingen op te vangen ook oplossingen voorzien moeten worden binnen integratieprogramma's op lange termijn.

Door het verkeer van de Oekraïense vluchtelingen binnen de EU te bevorderen⁴ en in het licht van de gewelddadige botsingen die vandaag in Oekraïne plaatsvinden, mogen we ons verwachten aan een massale toevloed van vluchtelingen in België, en dat in meerdere golven. Volgens de meest pessimistische hypothesen van het HCV, dat ongeveer 7 miljoen vluchtelingen verwacht, zou het aantal Oekraïense vluchtelingen dat in België geregistreerd wordt oplopen tot 200.000 personen, hetzij 2 à 3% van de Oekraïense vluchtelingen.

Ter vergelijking: 200.000 mensen is het aantal asielzoekers in België over de afgelopen 7 jaar. Van alle landen samen.

c. Cijfers en specifieke aspecten voor Brussel

Verdeling over de Gewesten: Het Nationaal Crisiscentrum heeft zeer snel een informele verdeelsleutel voorgesteld voor de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut, waarin Brussel 10% van hen zou opvangen (30% voor Wallonië en 60% voor Vlaanderen). Om niet in giswerk te vervallen, zal de Brusselse strategie uitgaan van deze verdeelsleutel en van de cijfers van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties. We vertrekken dus van 200.000 Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut in totaal, waarvan 20.000 op het grondgebied van het Gewest. We weten evenwel dat de realiteit anders zal zijn en dat we strikt gaan moeten toezien op de naleving van de federale loyaliteit. Een permanente monitoring moet ons in staat stellen de engagementen van elke deelstaat af te toetsen aan de werkelijkheid.

Het noodverblijf: Het noodhuisvestingsplan voorziet momenteel in een capaciteit van 26.400 woningen in België, waarvan 7.000 in Brussel. Fedasil, dat belast is met de crisisopvang en de doorverwijzing naar de noodhuisvesting gecoördineerd door de gemeenten, stelt dat 75 tot 80% van de Oekraïners geen beroep hoefde te doen op noodhuisvesting. Dit cijfer moet verder worden onderzocht omdat het meer de efficiëntie van Fedasil weerspiegelt dan de omvang van de behoeften.

---

⁴ Cfr. [Operationele richtsnoeren](#) voor het beheer van de buitengrenzen van de EU om het verkeer van vluchtelingen en van de humanitaire hulp aan de grensposten te faciliteren.

Een grotere rol in de crisisfase dan de andere Gewesten: De hoofdmoot van de Brusselse inspanning, via de gemeenten - waarvan de inzet een pluim verdient - en de gewestelijke instanties, berust in het opvangen van de noodsituatie. De Oekraïense vluchtelingen registreren zich immers in Brussel. De inrichting van een centrum in Bordet, de daaropvolgende overheveling naar de Heizel en ten slotte de opening van crisisverblijfscentra, en van het onthaalloket in het Zuidstation vereisten de onmiddellijke inzet van openbare diensten en verenigingen terwijl de andere gewesten zich konden beperken tot het organiseren van de volgende fase gericht op de duurzame integratie.

Daarom beoogt deze nota een visie aan te reiken op wat de integratie van de Oekraïners in het Brussels weefsel zou moeten zijn.

Een nooit eerder geziene impact op het Gewest: Het feit dat er op enkele maanden tijd 20.000 nieuwe Brusselaars bijkomen, is een nooit geziene bevolkingsgroei op zo korte tijd:

- Als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er op 30 juni 2022 20.000 nieuwe Brusselaars bij heeft, is dat een toename van het bevolkingsaantal met 1,7% op enkele maanden tijd. Volgens het Federaal Planbureau zou de Brusselse bevolking de komende jaren toenemen met 1.900 mensen per jaar. In de huidige situatie echter ondergaan het Gewest en zijn gemeenten een bevolkingstoename van meer dan 10 keer de jaarlijkse vooruitzichten.
- Een tweede vergelijkingspunt is dat het Gewest doorgaans minder dan 2.000 rechthebbenden op internationale bescherming te verwerken krijgt per jaar. Nu is een tienvoudige inspanning vereist op een paar maanden tijd.

d. Brusselse conclusie

Onze verantwoordelijkheid bestaat er niet zozeer in bij te sturen, maar wel de Brusselse instellingen en actoren in de gelegenheid te stellen om de gewestelijke capaciteit om nieuwkomers in Brussel te integreren zeer significant te verhogen. Dit is een kolossale uitdaging. Maar deze biedt ook kansen. En het is ook een keuze. Wij wensen dat het algemeen welzijn verbetert voor iedereen, óók voor nieuwkomers, óók voor de Oekraïners. Gebeurt dit niet, dan zal het Gewest een zeer groot aantal mensen in armoede en zelfs extreme zien terechtkomen.

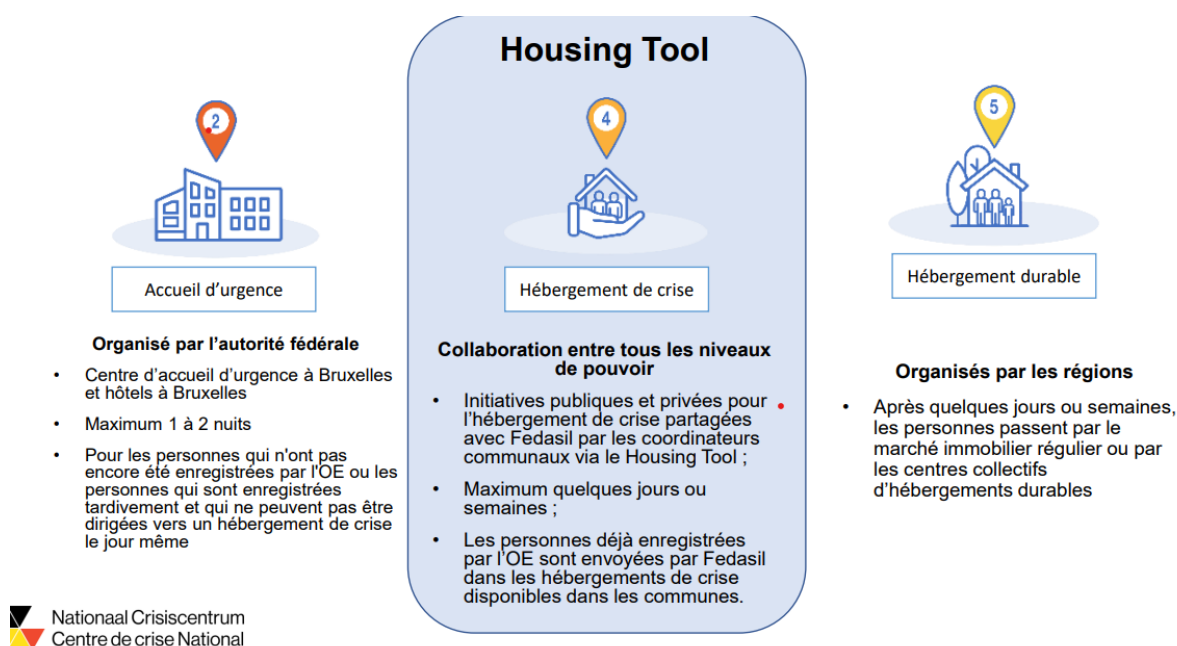
De grote traditionele integratoren zijn uiteraard bekend: een eigen haard, de school en werk. Het Gewest moet inwerken op deze drie grote integratoren om de efficiëntie hiervan te vergroten. Het Gewest moet hierdoor prioritair beleid voeren gericht op het gezin, op de woonsituatie, op de scholing en op de economische activiteit. Het moet uiteraard ook toezien op de sociale bescherming en de gezondheid⁵. Maat het zal ook op zoek moeten gaan naar al wie er tijdens het basisproces niet in geslaagd is zich te integreren. Maar het Gewest en zijn actoren kunnen rekenen op de veerkrachtige Oekraïense gemeenschap. Samen met hen zullen wij de uitdaging van de integratie aanpakken, zoals wij dat met alle nieuwkomers doen. Heel wat actoren werken aan de uitbouw van een integrerend Gewest en zijn ook op de afspraak die de geschiedenis ons met de Oekraïners heeft gegeven.

---

⁵ Denk bijvoorbeeld aan de toegang tot de gezondheidszorg, maar ook aan de epidemiologische eigenschappen van deze groep mensen qua vaccinale dekking en tuberculose bijvoorbeeld.

B. Crisiscoördinatie en -beheer

Na afloop van een coördinatievergadering op het kabinet van de eerste minister in het bijzijn van de ministers-presidenten van de deelstaten werd een meerfasige procedure voor de vluchtelingenopvang vastgelegd. De federale staat is bevoegd voor noodopvang (d.w.z. opvang vóór de registratie) en voor crisisopvang (d.w.z. gedurende enkele dagen volgend op de registratie). Dit luik wordt gedekt met de hulp van de gemeenten. De deelstaten moeten instaan voor de voorwaarden van een structureel onthaal en de integratie.

In het licht van de hierboven omschreven specifieke situatie in Brussel kondigde mevrouw Sophie Lavaux, hoge ambtenaar *ad interim*, die krachtens artikel 48, tweede lid van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen bevoegd is voor de civiele veiligheid en de uitwerking van noodplannen, Na overleg met de minister-president en na afloop van de vergadering van de Gewestelijke Veiligheidsraad van 14 maart 2022 de provinciale crisisbeheerfase af op 15 maart 2022. De federale minister van Binnenlandse Zaken werd daarvan via het Nationaal Crisiscentrum op de hoogte gebracht.

Een dergelijke situatie beheren vereist namelijk een beleidscoördinatie van de gemeentelijke en gewestelijke initiatieven en middelen, alsook een ondersteuning van de hulp- en interventiediensten (DBDMH, dringende medische hulp, politiediensten, civiele bescherming, de MIVB, Defensie, enz.).

Sinds de afkondiging van deze "provinciale" fase in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden de volgende acties al ondernomen:

- Deelname aan de ontwikkeling van de "Housing Tool" van FedAsil, waardoor opvang kan worden aangeboden na inschrijving bij de Dienst Vreemdelingenzaken;
- Oplijsting van alle in de gemeentelijke noodplannen voorziene opvanglocaties om een massale toestroom van vluchtelingen voor te bereiden;
- Opvolging van de problemen op het terrein via het coördinatiecomité opgericht in het kader van de provinciale fase;
- Deelname aan de vergaderingen van het Federaal Coördinatiecomité (COFECO) opgericht door het Nationaal Crisiscentrum (NCCN);

- Permanent overleg met de ministeriële kabinetten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en met de administraties via de gewestelijke taskforce Oekraïne;
- Permanent overleg met de gouverneurs van de andere provincies;
- Oprichting van een overlegstructuur met de gemeenten;
- Opstellen van een regelmatig situatieverslag voor de gemeenten en gewestelijke overheden;
- Oprichting van een platform voor informatie-uitwisseling met de gemeenten;
- Bouw van de gewestelijke website achter de link www.helpukraine.brussels/ukraine.brussels.
- Doorspelen van informatie van het federale niveau naar de gemeenten;
- Organisatie van *ad hoc-vergaderingen* naargelang de op het terrein ondervonden problemen;
- Opstart van een opvanginitiatief voor vluchtelingen uit Oekraïne en organisatie van de eerste noodopvang (nog vóór de registratie bij de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil) met de Brusselse hotelfederatie (dit initiatief is met de medewerking van meerdere actoren dankzij Bruss'Help reeds overgeheveld naar het Gewest).

Focus op het loket van het Zuidstation:

In samenwerking met Brussel Preventie & Veiligheid heeft Bruss'help, het gewestelijk coördinatieorgaan voor de opvang van daklozen, een loket voor eerstelijnsopvang ingericht in het Zuidstation. Het is bedoeld om Oekraïners die aankomen per trein te informeren en te laten doorstromen naar het registratiecentrum van Fedasil. Het loket verwijst ook door naar onmiddellijke verblijfsmogelijkheden in hotels, de centra van Samusocial en kamers die ter beschikking worden gesteld door burgers die aanbieden om onderdak te verlenen. Ondertussen heeft Bruss'help het beheer van het loket in handen gegeven van het Rode Kruis, Samusocial en het Burgerplatform voor de opvang van Vluchtelingencrisis en Doucheflux. Op sommige dagen komen er wel 500 mensen aan per dag. Samusocial stelt elke nacht 30 humanitaire opvangplaatsen ter beschikking van mensen die worden doorverwezen door het loket en zet ook elke avond een mobiel hulpteam in aan het Zuidstation om de opvang en de doorverwijzing van de vluchtelingen bij te staan en ondersteuning te bieden aan het dispatchingloket. Het mobiel hulpteam staat dagelijks ook de vluchtelingen bij die 's avonds en 's nachts voor het registratiecentrum van de Heizel staan te wachten, maar ook aan het Klein Kasteeltje, waar elke nacht tientallen vluchtelingen uit andere landen dan Oekraïne de nacht doorbrengen. De teams van deze organisaties zien erop toe dat de vluchtelingen, al dan niet uit Oekraïne, de informatie en begeleiding krijgen waarop zij recht hebben. BPV verzorgt de dispatching naar de hotels in samenwerking met de BHA. Deze dispatching is ondertussen overgeheveld naar Bruss'Help.

Het Gewest financiert daarmee:

- Bruss'Help voor de vertaalkosten en een aanvullende VTE om te voorzien in het coördineren en informeren van alle actoren van de laagdrempelige sectoren en de daklozenopvang met betrekking tot de opvang van Oekraïense burgers (47.791€).
- het Rode Kruis (91.860 € per maand, a priori voor 6 maanden => 596.851 €) voor de globale organisatie van het loket in het Zuidstation.
- de maraude van New Samu social voor 6 maanden => 283.647 €

C. Strategie voor de integratie van de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut in Brussel

a. Aanstelling van een gewestelijke coördinator

Elk lid van de Brusselse Regering heeft initiatieven uitgewerkt in de verschillende betrokken sectoren. Al snel bleek de nood aan een globale coördinatievoorziening en een centraal contactpunt voor de problemen die zich kunnen voordoen binnen het bevoegdhedenpakket van het Gewest en de GGC.

Om die redenen is op 24 maart 2022 de heer Pierre Verbeeren door de Regering aangesteld als Gewestelijk coördinator Oekraïne. Hij werkt hiervoor nauw samen met de Hoge Ambtenaar ad interim en directeur van BPV en met de andere gewestelijke instellingen voor hun respectieve bevoegdheden.

b. Aanleggen van een provisie in de begroting

Het is voorbarig om cijfers te verbinden aan de begrotingsinspanning die van het Gewest en de GGC gevraagd zal worden. Daarom moet een provisie worden aangelegd in de begroting om de verschillende diensten een signaal te kunnen geven. De provisie bedraagt 100 miljoen euro. Op 2 maart 2022 publiceerde de Europese Commissie een mededeling waarin zij de lidstaten algemene richtsnoeren verschaft voor hun begrotingsbeleid. In haar mededeling schetst de Commissie de macro-economische context. De algemene ontsnappingsclausule/general escape clause (GEC) blijft gelden in 2022, maar op basis van de economische prognoses van de winter 2022 zouden zij met ingang van het begrotingsjaar 2023 gedesactiveerd moeten worden. Dit betekent dat de uitzonderlijke uitgaven naar aanleiding van het geopolitieke conflict in Oekraïne, met inbegrip van de uitzonderlijke uitgaven voor de opvang van de mensen die de oorlog in Oekraïne ontvluchten, als ONE OFF's moeten worden beschouwd en dan buiten het structurele kader kunnen worden gehouden. Het mechanisme zal verschillen van de zogenoemde "Corona"-maatregelen met de activering van de GEC voor de periode 2020-2022.

De zware posten zijn uiteraard de gezinsbijslag, huisvesting, steun aan de gemeenten, tewerkstelling en gezondheid

Behalve wanneer de budgetten nauwkeurig in deze nota becijferd staan, moet de structurering van de begrotingsbehoeften nog aan arbitrages worden onderworpen.

Deze middelen moeten ervoor zorgen dat de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut de kans krijgen deel te nemen en bij te dragen aan het Brussels leven. De return die het Gewest verwacht, moet worden uitgedrukt in algemeen welzijn en sociale cohesie.

c. Leidende beginselen voor de integratie van de Oekraïners

Met naleving van het Regeerakkoord stelt de Gewestelijk Coördinator voor om 6 leidende beginselen vast te leggen als kader waarbinnen integratie-operaties zullen worden voorgesteld. Het zijn de bakens aan de hand waarvan de verschillende aangesproken besturen een nauwkeurig mandaat zullen krijgen en een zekere autonomie om aan hun mandaat invulling te geven:

i. Participatie:

In de internationale standaarden voor crisisbeheer in een stedelijke omgeving (IASC normen) wordt veel belang gehecht aan de noodzaak en de kansen om te steunen op de opgevangen bevolkingsgroep. De 20.000 Oekraïners beschikken over vaardigheden, middelen en vooral

de bereidheid om bij te dragen aan hun integratie. Met de hulp van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen heeft de Gewestelijk Coördinator de aanzet gegeven tot meerdere ontmoetingen met de ambassade van Oekraïne in Brussel en met representatieve verenigingen van Oekraïners in België en Brussel, alsook met het associatief weefsel dat ontluikt naarmate de Oekraïense vluchtelingen toekomen.

In overleg met het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen gaat het Gewest daarom voorzien in:

- gemeenschapsreferenten, dwz. dat het werknemers uit deze gemeenschap gaat aanwerven die een brug moeten slaan van de gemeenschap naar het Gewest en de gemeenten, maar evenzeer van de gemeenten, de OCMW's en het Gewest naar de gemeenschap toe. Dit model werd al toegepast bij het beheer van de Covidcrisis door de Minister van Welzijn en Gezondheid, destijds met Wijkreferenten gecoördineerd door de FdSS. Zij zijn actief binnen de gemeenschap als verbindingspersoon in beide richtingen.
- gestructureerde communicatieschema's met de gemeenschap. Er bestaan reeds zeer waardevolle initiatieven in deze zin zoals Radio Ukraine, de platformwebsite opgezet door de Hoge Ambtenaar die op maandag 30 maart 2022 online ging (www.helpukraine.brussels), de hotline van Caritas, de facebookpagina's van Oekraïense verenigingen en vereniging voor hulp aan de Oekraïners, vrijwilligersnetwerken... Er dient kwaliteitsinformatie toe te komen bij deze communicatiekanalen.

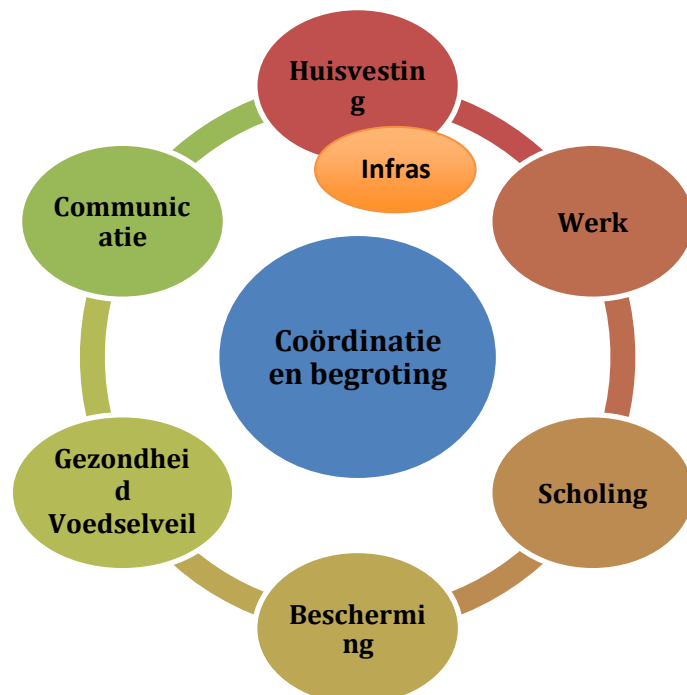
ii. Coördinatie:

De Brusselse instellingen zijn vrij versnipperd. De Regering heeft zich ertoe verbonden haar instellingen beter leesbaar te maken. De integratie van de Oekraïners in het Brusselse weefsel is opnieuw een gelegenheid om deze doelstelling waar te maken. Daarom zullen de verschillende besturen en ION verzocht worden om samen te werken in clusters.

Elk cluster zal doelstellingen moeten verwezenlijken en staat onder de verantwoordelijkheid van een hoge ambtenaar of een ION-mandaathouder. De clusters zullen openstaan voor alle stakeholders die wezenlijk kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen.

De Coördinator wordt ermee belast de Regering een werkmethode 'in clusters' voor te leggen tegen begin april. De clusters zijn:

- I. Wonen
- II. Gemeenschappelijke verblijfsinfrastructuur
- III. Werk en de daaraan verbonden voorwaarden: talen, kinderopvang, erkenning van diploma's, mobiliteit...
- IV. Scholing
- V. Gezondheid
- VI. Sociale bescherming (waaronder gezinsbijslag) en de bescherming van kwetsbare groepen
- VII. Communicatie met de gemeenschap

De verantwoordelijken voor de verschillende clusters zetelen samen met de ministeriële kabinetten in een gewestelijke taskforce voor coördinatie en begroting voorgezeten door het kabinet van de Minister-President.

De door de Minister President voorgezeten Gewestelijke Veiligheidsraad blijft de plaats voor overleg met de gemeentelijke overheden.

iii. Evenredig universalisme zonder dubbele maatstaf:

Een universeel programma geldt voor heel de Bevolking. Het past in een maatschappijvisie waarin elk individu op een billijke wijze toegang dient te krijgen tot de basisdiensten. Het is een benadering die ervan uitgaat dat eenzelfde ingreep voor heel een bevolking het welzijn van iedere persoon gunstig zal beïnvloeden, ongeacht diens sociaaleconomisch niveau. Deze benadering heeft geen invloed op de ongelijkheidsgradiënt.

Een gericht programma is een zogenaamd klassieke manier van handelen om ongelijkheden terug te dringen. Deze aanpak richt zich uitsluitend tot de prioritair geachte subgroepen in de algemene bevolking. Gerichte benaderingen worden vaak opgezet voor groepen uit kansarme milieus met specifieke behoeften.

Het evenredig universalisme plaatst universele initiatieven in de steigers met het oog op het welzijn van allen, met een evenredige intensiteit voor behoeften en hindernissen. Het doel is om initiatieven toegankelijker te maken voor de mensen die er de grootste behoefte aan hebben.

Human Early Learning Partnership, Université de la Colombie Britannique, 2011

Uit dit beginsel vloeit voort dat het Gewest zich ontzegt om met twee maten te meten. De Oekraïners genieten tijdelijke bescherming en beschikken hierdoor over economische en sociale grondrechten. We moeten er dan ook voor zorgen dat zij deze rechten kunnen uitoefenen in plaats van andere maatstaven te creëren. Zo wenst de Oekraïense gemeenschap het trouwens ook. Het is bovendien een kwestie van billijkheid voor alle Brusselaars, ook voor de Oekraïense nieuwkomers.

Een tweede gevolg is dat het Gewest geen tijdelijke instelling opricht voor de integratie van de Oekraïners. Anderzijds moet het Gewest meer intensiteit besteden aan bestaande diensten en voorzieningen om te voorzien in de grote behoeften van bevolkingsgroepen met grote behoeften. Oekraïners die geen grote behoeften hebben, zullen net als iedereen toegang krijgen tot universele diensten, waardoor het Gewest meer inspanningen kan leveren om te voorzien in de noden van degenen die nog meer behoeftig zijn.

Evenredig universalisme kan ook inhouden dat dezelfde groep regelmatig opnieuw wordt benaderd om ervoor te zorgen dat wie het verst van de rechten afstaat er uiteindelijk toch aan deelneemt. Men kan een gemeenschap zien in drie lagen:

- zij die weinig behoefte hebben aan uitleg om de werking van de globale gemeenschap te begrijpen (Brussel);
- zij die een beroep doen op diensten zoals het OCMW, Actiris, de opleidings-ION e.d. om van hun rechten gebruik te maken;
- zij die zelfs met gestandaardiseerde hulp niet in staat zijn hun rechten uit te oefenen en voor wie een opvangmechanisme moet worden bedacht. Dat is bijvoorbeeld de rol van de “laagdrempelige” opvang, de maraudes e.d.

iv. Opschaling (uitbreiding door vermenigvuldiging van het model) :

Zoals voor de Covid-vaccinatie legt het Gewest een model vast (voorbeeld: het vaccinatiecentrum, het mobiele team...). Het model is operationeel en indien de vooropgestelde volumes niet met één enkele entiteit worden gehaald, verdubbelt of verdriedubbelt men het model.

Concreet betekent dit dat het Gewest een model gaat vastleggen voor de schoolinfrastructuur, dat het een modulaire woonruimte omschrijft... en in de mate van het mogelijke - en vanuit een evenredig universalisme - deze modellen vermenigvuldigt tot aan de behoeften van iedereen is tegemoetgekomen.

v. Akkoord over een interinstitutioneel evenwicht:

De gemeenten, de OCMW's, het Brussels Gewest, de overheidsdiensten, de andere deelstaten en de federale overheid moeten open en vrij met elkaar kunnen spreken. Ze moeten hun samenwerking baseren op feiten en verbintenissen, waarbij iedereen er zeker van mag zijn dat die ook daadwerkelijk zullen worden nagekomen.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering wil dus een strategie uitwerken die berust op loyaliteit en vertrouwen. Het zal daar zowel voor zichzelf als voor al haar partners op toezien. Aangezien de situatie een snelle aanpak vereist, is het nodig dat iedereen zich houdt aan zijn woord. Zo niet dreigt het hele mechanisme te stikken. De verdeling van de inspanningen onder de gewesten moet dus worden nageleefd, zelfs indien het Gewest dienaangaande geen federale regeling zou verkrijgen. Zo ook moet het Gewest zijn deel doen als het het vertrouwen van de gemeenten, waarvan tevens heel wat wordt gevraagd, wil behouden. We merken dat het vertrouwen door de realiteit zwaar op de proef wordt gesteld. Denken we maar aan het gebruik van de housing tool, het aantal mensen die een noodonderkomen vragen, de bestemming van plaatselijke infrastructuur voor crisisopvang, enz. We moeten op zoek naar 20.000 huisvestingsplaatsen. Die plaatsen komen er op het grondgebied van de gemeenten, die dus nieuwe bewoners met specifieke behoeften onder hun hoede zullen krijgen.

Het Gewest moet er op de eerste plaats voor zorgen dat het akkoord met de federale overheid en de andere gewesten wordt nageleefd. Dat evenwicht is gebaseerd op de volgende kernelementen:

- De inspanning wordt als volgt verdeeld: ongeveer 10% voor het Brussels Gewest, 60% voor Vlaanderen en 30% voor Wallonië.
- De federale overheid zorgt voor 5.000 noodopvangplaatsen om te vermijden dat er een heleboel mensen in Brussel zouden gaan rondlopen. De mensen die een onderkomen nodig hebben en nog niet geregistreerd zijn, moeten door de federale overheid voor één of twee nachten worden ondergebracht in een opvangcentrum in Brussel: het Institut Bordet waar eerst het registratiecentrum was gevestigd, het voormalige rusthuis Sebrechts in Molenbeek en het centrum “Ariane”. Laatstgenoemd centrum is gelegen in Sint-Lambrechts-Woluwe en bevindt zich op een terrein aan de Arianelaan, dat de

BGHM ter beschikking stelt. Het wordt beheerd door het Rode Kruis. Er kunnen tot 1.500 personen terecht. Er is een plaats gevonden in 1000 Brussel. De openingsdatum is nog niet bekend. Die opvangcentra moeten ook dienen om de vluchtelingen op te vangen indien ze aankomen na de openingsuren van het registratiecentrum of indien de doorverwijzing of de overplaatsing naar een lokale crisishuisvestingsplaats vertraging oploopt.

- De federale overheid zorgt samen met de gemeenten voor de eerste opvang of de zogenaamde crisisopvang van iedereen die het nodig heeft en niet alleen van zij die het vragen. Fedasil moet zich ontfemen over degenen die niet begrepen hebben dat de federale overheid, zodra zij de Heizel hebben verlaten, niets meer voor hen kan doen.

Het moet met de gemeenten en de OCMW's ook een algemeen akkoord over de verdeling van de operationele taken sluiten. In dat verband wordt het volgende grote evenwicht voorgesteld:

- Indien Brussel tegen 30 juni 20.000 personen moet opvangen, moet het Gewest op zoek naar 50% van de plaatsen voor die mensen en die plaatsen laten beantwoorden aan de normen en moeten de gemeenten zorgen voor de overige 50% (voornamelijk via particulieren en hun eigen vastgoedbestand).
- Het Gewest zorgt ervoor dat de regelgeving de creatie van opvangplaatsen niet belemmert.
- Elke gemeente weet inmiddels in hoeveel plaatsen zij op basis van een bevolkings sleutel, waarop eventueel een beperkte weging wordt toegepast, dient te voorzien.
- Die (eventueel gewogen) bevolkings sleutel biedt de gemeenten die zich al in een kwetsbare positie bevinden en/of waarvan al zeer veel gevraagd wordt voor de opvang van migranten, de garantie dat de andere gemeenten loyaal hun deel zullen doen.
- De prognoses worden voortdurend aangepast op basis van het evoluerende aantal verzoeken om internationale bescherming en de demografische samenstelling van die groep.
- Het Gewest financiert de gemeenten, net zoals de federale overheid de OCMW's financiert. Zo wordt voor 2022 een enveloppe van 10 miljoen euro uitgetrokken om alle integratie-inspanningen van de Brusselse gemeenten te ondersteunen. Die enveloppe zal onder de gemeenten worden verdeeld op basis (1.000 €) van het door de gemeente gecreëerde aantal opvangplaatsen over de negen maanden van 2022.
- De gemeenten en OCMW's helpen de mensen voor wie zij bestuurlijk bevoegd zijn, bij het zoeken naar een woning, een school, sociale bescherming en voedselbevoorrading.
- Het Gewest helpt de mensen voor wie het bestuurlijk bevoegd is, bij de zoektocht naar werk, maar ook voor alles wat verband houdt met economische activiteiten, gezondheidszorg en bescherming.
- Het Gewest biedt zijn plaatselijke besturen actieve ondersteuning voor de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van andere beleidsniveaus vallen.
- Het Gewest stelt tools ter beschikking die alle gemeenten en OCMW's kunnen gebruiken.
- De rest moet nog worden bepaald.

Voorts moet het Gewest met de vastgoedsector een evenwicht zien te vinden om de inrichting van tijdelijke woningen en verblijfplaatsen te stimuleren.

Tot slot dient het Gewest een evenwichtige dialoog met de Oekraïense gemeenschap aan te gaan om haar er zoveel mogelijk toe aan te zetten om zelf mee een succes te maken van haar integratie.

D. Uiteenzetting per sector

a. Huisvesting

Zeer veel Brusselaars wachten al jaren op een duurzame en betaalbare woning. Dat weten we. De huurmarkt staat onder druk en de Brusselse regering heeft een zeer ambitieus noodplan voor huisvesting opgesteld om de Brusselse situatie te verbeteren. De komst van 6.000 nieuwe gezinnen doet de druk op de Brusselse huurmarkt nog toenemen.

De regering verbindt zich ertoe zowel de huidige configuratie als de lopende programma's niet te zeer uit evenwicht te brengen. Er moet dus gezorgd worden voor bijkomende huisvesting, tijdelijk waar nodig en duurzaam indien mogelijk. We kunnen het ons niet veroorloven om bepaalde pistes, zoals de zeer krachtige Brusselse solidariteit, niet te bewandelen. Het Gewest kan daarbij de nodige steun verlenen, waarbij het de burgers de nodige vrijheid laat en het er tegelijk op let dat de omzendbrieven van Binnenlandse Zaken worden nageleefd.

Wat daarentegen wel zeker is, is dat een aanzienlijk deel Oekraïners in tijdelijke collectieve infrastructuur zal terechtkomen. Het zal niet mogelijk zijn om iedereen een duurzame oplossing te bieden. Het is de verantwoordelijkheid van het Gewest om het recht op huisvesting voor iedereen op gelijke wijze te waarborgen.

i. Individuele eigenaars en huurders (+/- 7.000 plaatsen)

Het Gewest zal de particuliere eigenaars ondersteunen met verschillende modellen, waaruit de Brusselaars vrij kunnen kiezen. Vanuit solidariteit met de Oekraïners krijgen de Brusselaars misschien zin om:

- zeer tijdelijk opvang te bieden,
- op langdurigere basis een of meerdere kamers aan te bieden, hetzij kosteloos, hetzij met aanrekening van de lasten of van huur,
- tijdelijk of langdurig een woonst aan te bieden, hetzij kosteloos, hetzij met aanrekening van de lasten of van huur,
- hun woning in beheer te geven aan een SVK. De solidariteit met de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut biedt de gelegenheid om dat duurzame, rendabele en solidaire model met behulp van uitgebreide communicatie te ondersteunen. De middelen die daarvoor vrijgemaakt worden, zullen een aanvulling vormen op de middelen die de SVK's vandaag al krijgen voor hun gewone opdrachten.
- ...

Het Gewest zal snel werk maken van een leidraad, een handvest voor de gevallen waarin tijdelijk kosteloos verblijf wordt aangeboden, bijvoorbeeld in de vorm van een checklist, een modelovereenkomst voor het tijdelijke gebruik van een privéwoning, enz. Er zal worden onderzocht en verduidelijkt of men daardoor als feitelijk samenwonende kan worden beschouwd. De na te leven regels van de omzendbrief van Binnenlandse Zaken in verband met de screening van de huisvesters zullen worden verduidelijkt. Het Gewest zal het voor Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut gemakkelijker maken om zich op hun verblijfplaats te laten domiciliëren, zodat zij niet belemmerd worden in hun toegang tot rechten.

Een huurder van een SVK of van een sociale woning die graag voor een poos een Oekraïner met een tijdelijk beschermingsstatuut in zijn woning wil opvangen, kan daarvoor vooraf toestemming vragen aan het SVK of de OVM, die verplicht is om die aanvraag nauwgezet te onderzoeken, rekening houdend met de grootte van de woning en het aantal slaapkamers. Het inkomen van de Oekraïners in kwestie zal niet worden meegenomen in de berekening van de huurprijs en dat gedurende een verlengbare periode van zes maanden. Evenmin zal de gezinssituatie op basis van die maatregel worden herzien.

ii. Leegstaande kantoren (+/- 7.000 plaatsen)

Er zal worden nagegaan welke leegstaande kantoren in het Brussels Gewest omgevormd kunnen worden tot tijdelijke woningen. Zo bijvoorbeeld is er het gebouw aan de Arianelaan: vandaag doet het nog dienst voor de crisisopvang door de federale overheid, maar zodra de toestroom van nieuwkomers afneemt, kan het worden ingericht tot een langdurigere opvangplaats voor vluchtelingen (op basis van tijdelijk gebruik).

Er is en er zal nog contact worden opgenomen met eigenaars van kantoorgebouwen van de overheid (zoals de federale Regie der Gebouwen) en met huurders op zeer lange termijn om na te gaan welke mogelijkheden er zijn om ofwel onmiddellijk ruimten ter beschikking te stellen, ofwel het gebouw indien nodig met de steun van het Gewest in overeenstemming te brengen met de normen van de brandweer ofwel het gebouw op basis van een definitief en gefaseerd programma een woonbestemming te geven.

De besturen die in contact staan met de kantooreigenaars, fungeren als aanspreekpunt voor dit initiatief. Zij houden het centrale overzicht van de mogelijkheden bij met als doel om tegen 30 april 2022 een kantoorherbestemmingsprogramma uit te werken.

iii. Collectieve infrastructuur (+/- 4.000 plaatsen)

Bepaalde infrastructuur, zowel private (sportclubs, kloosters, rusthuizen, enz.) als openbare (ontspannings- of opleidingscentra, opslagplaatsen, enz.), kan tijdelijk of langdurig worden bestemd voor de opvang van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut. De plaatselijke, intercommunale, gewestelijke, gemeenschaps- en federale besturen worden verzocht daarvan een lijst op te stellen.

iv. Terreinen (+/- 1.000 plaatsen)

Hoewel het door de schaarste van materialen en de beschikbaarheid van containers geen uitgemaakte zaak of het haalbaar is om grote modulaire gehelen tot stand te brengen, zal het Gewest meerdere locaties oplijsten, waar modulaire eenheden zouden kunnen verrijzen. Daarbij zal ook de langdurige plaatsing van gekochte modules worden onderzocht. Meerdere terreinen die vandaag geen bestemming hebben of die volop een nieuwe bestemming krijgen, komen in aanmerking voor de bouw van modulaire woningen. De architecturale technieken daarvoor zijn de voorbije jaren overigens beduidend verbeterd. Met het oog daarop zal een lijst van meerdere braakliggende gronden van de overheid (bijvoorbeeld: MSI, Citydev) of van privé-eigenaars worden opgesteld. Denken we bijvoorbeeld aan de Deltadriehoek, die eigendom is van de MSI en die geschikt zou zijn om plaats te bieden voor dergelijke voorzieningen.

v. Overige (+/- 1.000 plaatsen)

De Oekraïners kunnen zich inschrijven bij een OVM. Het Gewest zal de wachtlijst voor Brusselse gezinnen dus niet laten omzeilen.

Indien een OVM echter een woning buiten gebruik stelt, kan zij met een gezin van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut rechtstreeks een overeenkomst sluiten om het pand in kwestie voor een beperkte duur te beschikking te stellen / tijdelijk te laten gebruiken.

Het Gewest zal ook een overeenkomst met de hotelsector sluiten.

(vi) Operationeel beheer van de terbeschikkingstelling van tijdelijke woningen via het Gewest:

Het operationele beheer bestaat uit drie delen.

- De onderlinge afstemming van de vraag naar en het aanbod van tijdelijke woningen. De gemeenten staan in voor deze opdracht. BH krijgt de taak om:
  - de “woninggegevens” van het informaticaplatform te beheren (onder meer de invoering)
  - de cijfers m.b.t. de beschikbare (reeds toegewezen of nog toe te wijzen) woningen te monitoren, rekening houdend met de doelstelling van het Gewest en de gemeenten om 6.000 woningen ter beschikking te stellen.
  - te zoeken naar opportuniteiten in de verschillende sectoren om de doelstellingen van het Gewest (3.000 woningen) te halen.

Voor de uitvoering van die drie opdrachten die aan Brussel Huisvesting worden toevertrouwd, zijn volgens een eerste schatting twee extra VTE's nodig.

- Een specifieke operationele cel zal zich bezighouden met de concrete uitvoering van de huisvestingsoplossingen op de gronden en gebouwen die door de overheid of privé-eigenaars ter beschikking worden gesteld (bijvoorbeeld leegstaande kantoren, leegstaande openbare infrastructuur, enz.) om die ruimten om te vormen tot woningen. Die operationele cel zal samengesteld worden op basis van een samenwerking tussen gewestelijke openbare operatoren (Citydev, BGHM, perspective.brussels, Woningfonds, DirFac, MSI, urban.brussels). Er zal snel een behoeftenraming voor deze cel worden gemaakt om te bepalen hoeveel bijkomende medewerkers (via aanwerving of in onderaanneming) eventueel nodig zullen zijn om de opdrachten uit te voeren.

vii. Niet-bindende richtlijnen

Het Gewest heeft niet de bedoeling om het wettelijke kader te veranderen of om één model op te leggen, maar wel om opvang en huisvesting gemakkelijker, vlotter en eenvoudiger toegankelijk te maken.

Een van de niet-bindende richtlijnen zou erin kunnen bestaan huisvesters en ondernemingen voor te stellen om in het geval van een verblijf van minder dan drie maanden gebruik te maken van een overeenkomst waarbij niets wordt aangerekend, behalve de lasten. Voor een verblijf van meer dan drie maanden kunnen het Gewest en de OCMW's de eigenaars aansporen om een verblijfsovereenkomst te sluiten en een huurprijs op basis van het SVK-rooster toe te passen. Er wordt voorgesteld om voor de vergoeding van huisvesting de huurprijzen uit het SVK-rooster als richtsnoer te hanteren.

viii. Platform ter ondersteuning van het crisisbeheer – eerste onderdeel met betrekking tot huisvesting

Het CIBG zal een platform ontwikkelen op basis van de Salesforce CRM-technologie (Customer Relationship Management) dat het mogelijk moet maken om de vluchtelingen crisis op een overkoepelende manier te beheren. Een eerste onderdeel is bedoeld als ondersteuning voor alles wat te maken heeft met huisvesting. Het is erop gericht de huisvestingsvoorstellen van de privésector en de overheid op een soepele manier en in lijn

met de opdrachten van de gemeenten, de OCMW's en de aanbieders van oplossingen te verzamelen. Dat systeem moet het mogelijk maken om:

- kandidaten voor te dragen aan eigenaars die een woning te huur aanbieden of ter beschikking stellen,
- via authentieke bronnen (bijvoorbeeld het strafregister, met toestemming) gegevens op te zoeken om de procedures te vereenvoudigen,
- de gebruikers van het platform zich op een sluitende manier te laten aanmelden (Csam / ITSME/...) om zo goed mogelijke garanties te hebben over de identiteit van de huisvesters.
- de elementen die via het platform behandeld worden, per gemeente te consolideren en in te delen. (om een lokaal en een algemeen overzicht / beheer mogelijk te maken)
- de procedures eenvormig te maken om de administratieve rompslomp voor de vluchtelingen en eigenaars (één Brussels platform) en voor de gemeenten (uniforme functionaliteiten) te beperken
- de huisvesting te monitoren.

De eerste versie van het platform komt tegemoet aan vijf hoofddoelstellingen:

- Brusselse burgers de mogelijkheid geven om tijdelijk een woonst aan te bieden
- Vastgoedbeheerders, gemeenten, OCMW's en andere overheidsinstanties de kans bieden om collectieve oplossingen aan te reiken
- De plaatselijke overheden in staat stellen om de huisvestingsbehoeften die door Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut kenbaar zijn gemaakt, te registreren, en daarnaast ook die Oekraïners zelf hun behoeften kenbaar laten maken.
- De plaatselijke overheden (gemeenten, OCMW's) en de gewestelijke overheid op de hoogte brengen van wat er beschikbaar is, zodat zij de puzzelstukken in elkaar kunnen schuiven.

De gewestelijke IT-tool voor de integratie van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut is een aanpasbaar platform waaraan indien nodig nieuwe functionaliteiten kunnen worden toegevoegd, zoals het met elkaar in contact brengen van openbare en private instellingen, het beheer van processen die verband houden met gezondheidscontrole (vaccinatie, toegang tot geneesmiddelen) of andere processen die met het oog op het verdere verloop van de opvang van de Oekraïners opgezet moeten worden:

- De communicatie met de betrokkenen (Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut, particulieren die een woonst aanbieden, overheidsinstanties, private organisaties, enz.) verbeteren
- Een slimme interactie mogelijk maken met formulieren op basis van CRM-technologie. De aanmaak van formulieren biedt het voordeel dat er op een gestructureerde manier informatie kan worden uitgehaald waardoor een automatische interactiviteit ontstaat (gegevensverstrekking op basis van proactieve invoer), dat er statistieken kunnen worden opgesteld, er gericht kan worden gecommuniceerd, er automatische regels kunnen worden aangemaakt, enz.
- Het Gewest en de gemeenten directe toegang verschaffen (als "administrator"), waardoor ze aan actief of reactief beheer kunnen doen
- Verschillende thema's behandelen via hetzelfde platform (huisvesting, vaccinatie, giften, scholen, allerlei opzoekingen, enz.)

Het CIBG is verantwoordelijk voor deze voor meerdere gebruiksdoeleinden bestemde tool. Samen met BPV zal het een stuurcomité voor de tool, met daarin de bevoegde besturen, oprichten. Voor iedere macro-sector zal het CIBG een cel van "business owners" die samengesteld is uit vertegenwoordigers van elk vakbestuur, coördineren. Zo zal het CIBG voor wat betreft huisvesting bijvoorbeeld samenwerken met Brussel Huisvesting en er ook vertegenwoordigers van de gemeenten en de OCMW's bij betrekken. Het CIBG zal verslag uitbrengen aan de minister die bevoegd is voor digitalisering en aan de gewestelijke

coördinerende taskforce waarvan het toezichthoudende kabinet deel uitmaakt. Het vakbestuur zal verslag uitbrengen aan zijn voogdijminister en aan de taskforce met het CIBG.

b. Werk

De minister van Werk schat dat Actiris tegen eind juni 5.000 Oekraïense werkzoekenden met een tijdelijk beschermingsstatuut zal begeleiden. Actiris zal op basis van een monitoring een overzicht van de Oekraïense werkzoekenden, hun profiel en hun specifieke behoeften bijhouden.

Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut krijgen rechtstreeks toegang tot de arbeidsmarkt, behalve voor de uitoefening van een zelfstandige activiteit, waarvoor een beroepskaart nodig is. De Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut zijn niet verplicht om zich bij Actiris in te schrijven.

Zoals eerder gezegd, vormt de toegang tot werk een voorwaarde om de opvang en de integratie van die personen in het Brussels Gewest te laten slagen. Een zeer groot deel van de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut zal uiteraard eerst het nodige moeten doen om een woonplaats te bemachtigen, een bijstandsinkomen te verwerven en hun kinderen naar de opvang of naar een school te kunnen sturen, voordat ze naar werk beginnen te zoeken. Actiris moet hoe dan ook klaar staan om die mensen op basis van een geïntegreerde en vlotte aanpak te begeleiden. Actiris kan daarbij steunen op de strategie voor de integratie van nieuwkomers op de arbeidsmarkt, die in 2018 werd ontwikkeld.

Daartoe werd een actieplan uitgewerkt, dat moet beantwoorden aan de volgende doelstellingen:

- Een uniek aanspreekpunt bieden om de vluchtelingen te informeren, in te schrijven en door te verwijzen en om hen diensten te verlenen en te begeleiden. Om die uitdaging aan te pakken, zal overleg gepleegd moeten worden met de verschillende instanties en organisaties, waarmee Actiris al dan niet reeds samenwerkt en die kunnen helpen om de beroepsinschakeling van die mensen zo vlot mogelijk te laten verlopen.
- Ervoor zorgen dat deze mensen na hun inschrijving begeleid worden, waardoor ze gemakkelijker toegang krijgen tot de arbeidsmarkt.
- Relevante informatie voor de betrokken diensten, organisaties en partners verzamelen en delen.
- Zorgen voor een wisselwerking met de betrokken diensten, organisaties en partners.

Dit zijn de belangrijkste aandachtspunten die een snelle toegang tot de arbeidsmarkt in de weg staan: de erkenning van verworven vaardigheden en van diploma's, vooral voor gereguleerde beroepen, het beheersen van één van de twee landstalen en kinderopvang.

Het opleidingsaanbod Frans en/of Nederlands moet worden afgestemd op de behoeften van de doelgroep. Het is nodig om op basis van de profielen de soorten behoeften af te lijnen en te bepalen wat de huidige verwerkingscapaciteit van de operatoren is. Vervolgens komt het erop aan de nodige maatregelen te nemen en de budgetten daarvoor vrij te maken.

Er wordt een beroep gedaan op het platform Brulingua. Het Oekraïens werd toegevoegd als interfacetaal. De eerste feedback is zeer positief, ook al blijven de lagere niveaus (A1 en A2) moeilijk bereikbaar.

Daarnaast kunnen de taalcheques gebruikt worden om een taalopleiding te volgen. Actiris zal beide instrumenten promoten om de opleidingsprogramma's waardoor men een van de twee talen in het gewest kan aanleren, vlotter toegankelijk te maken.

Er worden verschillende lokale, gewestelijke, nationale en zelfs Europese initiatieven voor het onthaal van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut opgezet. Het is belangrijk om alle tewerkstellingsbevorderende acties voor die doelgroep door Actiris te laten coördineren. Actiris zal onder meer moeten samenwerken met de Europese instanties, die vorm geven aan een coördinatieprogramma rond de aspecten van de huidige crisis in verband met werk en welzijn. Zo bijvoorbeeld is er het project “EU Talent Pool”, dat tot doel heeft om de hulp voor Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt, te bundelen: openbare tewerkstellingsdienst, werkaanbiedingen en contact met de werkgevers.

Er moet werk gemaakt worden van manieren om voorrang te geven aan:

- Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut die beschikken over de nodige vaardigheden voor knelpuntberoepen. Er dient een specifieke en soepele regeling voor de erkenning van vaardigheden te worden uitgewerkt.
- Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut die het Engels, het Frans en/of het Nederlands machtig zijn, om ze snel in te schakelen als vertaler voor de Brusselse diensten die de vluchtelingen onthalen en begeleiden;
- Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut die geschoold zijn in psychologische bijstand, om ze snel in te schakelen bij de diensten die de vluchtelingen onthalen en begeleiden;

De specifieke procedures om die Oekraïners prioritair aan de slag te krijgen, kunnen omkaderd worden met positieve acties.

De capaciteit om de aanvragen om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt te verwerken, hangt af van meerdere factoren:

- De eerstelijnsarbeidsconsulenten in een van de agentschappen en in de Astrotoren, evenals de tweedelijnsconsulenten van de dienst voor nieuwkomers. Van laatstgenoemde consulenten zijn er momenteel vier. Hun expertise zal nodig zijn om een kwaliteitsvolle tweedelijnsbegeleiding te kunnen bieden die aangepast is aan de behoeften van de doelgroep. Niet-Oekraïense nieuwkomers die op zoek zijn naar werk, mogen daardoor echter niet benadeeld worden in hun toeleiding naar de arbeidsmarkt.
- De opleidingsprogramma's Frans en Nederlands.
- De ontwikkeling van de nodige IT-tools om alle voor de Oekraïners beschikbare informatie over het traject naar de arbeidsmarkt te centraliseren.
- Er is voldoende personeel nodig, zowel om mee te werken aan de Europese projecten als om vanuit de bevoegdheid voor economische migratie in te staan voor het beheer van de beroepskaarten en de inspecties daarop.
- Specifieke behoeften van eenoudergezinnen.

De regering zal de nodige middelen ter beschikking stellen om Actiris en BEW in staat te stellen alle Oekraïense werkzoekenden te woord te staan en hen op een kwaliteitsvolle manier te begeleiden, zonder dat dit de prioritaire doelstelling van het Gewest om de werkloosheid terug te dringen en meer Brusselaars aan het werk te krijgen op basis van het nationale engagement om de tewerkstellingsgraad tegen 2030 op te trekken tot 80%, in de weg staat. De nodige budgetten voor personeel en IT zullen afhangen van de toestroom van mensen, het profiel van de werkzoekenden en de geleidelijkheid van de toestroom.

c. Welzijn - Gezondheidszorg

i. Sociale bescherming en gezondheidszorg

Elke Oekraïner met een tijdelijk beschermingsstatuut heeft recht op sociale bijstand. Over het algemeen komt deze bijstand overeen met het leefloon voor een gezinshoofd of een alleenstaande, afhankelijk van de situatie van de begunstigde en ongeacht de verblijfplaats. De OCMW's zorgen ervoor dat de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut worden aangesloten bij een ziekenfonds, bezorgen hun indien nodig een medische en farmaceutische kaart en geven hun toegang tot de ziekenhuisnetwerken⁶. Ze nemen maatregelen om tegemoet te komen aan de meer specifieke behoeften, zoals die van bijzonder kwetsbare groepen.

ii. De belangrijkste kwesties

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie moet echter de focus leggen op de volgende 9 kwesties:

- Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut die lijden aan posttraumatische stress. De geestelijke gezondheidszorg kan zwaar onder druk komen te staan.
- Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut die lijden aan een chronische ziekte en zij die behoren tot de meest kwetsbare bevolkingsgroepen (alleenstaande vrouwen, niet-begeleide minderjarigen, ouderen, personen met een handicap, enz.). Zij moeten net als andere Brusselaars toegang krijgen tot de eerstelijnsdiensten.
- Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut die in de kansarme wijken van Brussel verblijven en die slechts beperkt toegang hebben tot medische en sociale eerstelijnsdiensten, net zoals de andere bewoners van deze wijken.
- Grootschalige screening en vaccinatie volgens de aanbevelingen van de RMG. Er wordt voorgesteld dat de Diensten van het Verenigd College op 21 april een eerste balans opmaken voor het Verenigd College om de mogelijke impact op dit actieterrein te kunnen evalueren.
  - In het bijzonder wat de uitdagingen inzake covid-vaccinatie betreft. De vaccinatiecentra zijn nog steeds open, maar het gezondheidsrisico is groter in centra voor collectieve opvang zoals het Ariane-gebouw. Aangezien de tijdelijke huisvestingsoplossingen ook op grote schaal collectief zullen zijn, moet opnieuw een beroep worden gedaan op het "OST" [Outbreak Support Team].
  - In het bijzonder wat betreft de screening op tuberculose, aangezien Oekraïne een hoge incidentie van tuberculose heeft.
- Een epidemiologische opvolging, vooral op het vlak van mazelen en covid
- Voedselveiligheid
- Sociale en gezondheidspreventie in wijken met ongunstige gezondheidsindicatoren.
- De beschikbaarheid van huisartsen in de eerstelijnszorg. De eerstelijns hulp en -gezondheidszorg moeten worden versterkt en aangepast om op korte, middellange en lange termijn oplossingen te kunnen bieden in antwoord op de massale toestroom van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Tijdelijke opvang van daklozen en migranten. In deze context van massale toestroom van mensen die in een slechte huisvestingssituatie verkeren, kunnen de centra voor de collectieve opvang van daklozen niet zoals oorspronkelijk gepland eind april sluiten. De begrotingsgegevens betreffende de noodopvang zullen spoedig worden voorgesteld. Wat de transmigranten betreft, zal het burgerplatform voor steun aan

---

⁶Er kunnen echter ook gevolgen zijn voor andere aspecten, zoals de ziekenhuiscapaciteit indien de Covidcrisis opnieuw aan kracht wint en een impact heeft op het aantal noodbedden en op de capaciteit aan ziekenhuisbedden, terwijl België strijders moet kunnen opvangen die gehavend uit de oorlog komen. Momenteel liggen er al 150 mensen in het Militair Hospitaal van Neder-Over-Heembeek.

vluchtelingen Bxl Refugees vzw een subsidie van 1.780.740,00 euro ontvangen om de noodopvang van de zogenaamde transmigranten zonder onderdak te verlengen⁷.

iii. De principes voor hulpverlening

- ⇒ Toegankelijkheid van welzijns- en gezondheidsdiensten, waarbij diensten voor doorverwijzing en begeleiding in het Oekraïens of Russisch worden aangeboden.
- ⇒ Neutraliteit van de sociale en gezondheidsbijstand, zonder onderscheid op grond van nationaliteit, ras, gender, godsdienst of overtuigingen.
- ⇒ Geïntegreerde benadering van de welzijns- en gezondheidsdiensten die beschikbaar zijn voor de Oekraïense vluchtelingen, overeenkomstig het Geïntegreerd Welzijns-en Gezondheidsplan.

iv. Gevoerde acties

De informatiewebsite in het Oekraïens en Russisch bijwerken, die bedoeld is om Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut te informeren over en wegwijs te maken in hun rechten en de voor hen beschikbare welzijns- en gezondheidsdiensten	Via het CIBG / BPV De OCMW's, het CMDC
Een telefooncentrale om Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut te informeren en door te verwijzen naar de welzijns- en gezondheidsdiensten die aan hun behoeften zijn aangepast door Oekraïens of Russisch sprekend personeel	Groen nummer voor sociale kwesties en 1710 FBHAV, FdSS
Doorverwijzingsfiches en toolboxes in het Oekraïens en Russisch, per gemeente, gelinkt met de website	CMDC
Een communicatie- en bewustmakingscampagne over inhaal- en routine-vaccinatie, aangepast aan de behoeften van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut + herinneringscampagnes	GGC, ONE, K&G
Efficiënte opvang en begeleiding van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut bij hun inburgeringstraject in het BHG, met hulpsessies voor inschrijvingen bij een ziekenfonds (actiris, ziekenfonds, taal cursus, gemeente, enz.)	BAPA, CAW, CGSA, RAQ
Versterking van de OCMW's om ervoor te zorgen dat ze alle aanvragen voor een equivalent leefloon kunnen verwerken	OCMW
Een netwerk van artsen (huisartsen, medische centra) die gratis consulten kunnen aanbieden aan vluchtelingen zonder ziekteverzekering	FGC, GGC, FMM, FBHAV, BHAK
Een netwerk van instellingen die gespecialiseerd zijn in psychologische bijstand aan slachtoffers van oorlogstrauma's	DvdW, DGG, Solentra, GGC/COCOF
Een netwerk van medische centra met een versterkte sociale en opvangfunctie	FMM

⁷ Specifieke nota aan de Regering bijgevoegd

Een netwerk van apotheken die dringende behandelingen kunnen verstrekken aan Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut die lijden aan een chronische ziekte, met terugbetaling achteraf	APB
OCMW's die kunnen doorverwijzen naar een huisartsennetwerk, vaccinatiecentra en referentiecentra voor screening op tbc	Ziekenfondsen, Gemeenten OCMW's, AVB, ziekenhuizen, FARES
Teams van wijkagenten die gespecialiseerd zijn in sociale en gezondheidspreventie en -bescherming + gezinsplanning, verbonden aan de OCMW's	Ziekenfondsen, Oekraïense middenveldorgan isaties, FdSS
Teams voor opvolging, screening en waarschuwing in epidemiologische risicohaarden (tbc, mazelen, Covid, enz.)	GGC, FARES
Uitbreiding van het dienstverleningsaanbod van de screening- en vaccinatiecentra voor covid, kindervaccinatie + andere infectieziekten	GGC, VC, AVB
Versterking van de capaciteit voor de screening op tuberculose	FARES Ziekenhuizen
Versterking van Bruss'help voor de opvang van daklozen	Bruss'Help,
Interculturele bemiddelaars en Oekraïens- of Russischtalige tolken die worden ingeschakeld in de voornoemde teams en voorzieningen om de sociale en gezondheidsmaatregelen te vergemakkelijken	SETIS, Brussel Onthaal
Gratis taallessen voor Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut	FLE, Alpha, Bapa (COCOF)

v. Planning

De bovengenoemde maatregelen worden zo spoedig mogelijk uitgevoerd. De resultaten van de dringende maatregelen worden vóór eind april 2022 verwacht en de uitrol van de structurele maatregelen, met een proeffase van één maand, zal tegen mei 2022 plaatsvinden. De noodmaatregelen zullen in overleg met BPV worden beëindigd wanneer de toestroom van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut niet langer noodmaatregelen vereist.

vi. Coördinatie

Dringende coördinatie: De noodmaatregelen op vlak van welzijn en gezondheidszorg zullen worden gecoördineerd door BPV, de Hoge Ambtenaar en de Gewestelijke Coördinator, in samenwerking met de andere gewestelijke instanties die belast zijn met de transversale maatregelen in antwoord op de toestroom van Oekraïense vluchtelingen in het BHG.

Sectorcluster gezondheidszorg: In samenwerking met de betrokken gemeenten zullen de DVC van de GGC instaan voor de coördinatie van het Gezondheidscluster waarin alle overheids- en semi-overheidsactoren, nationale en internationale humanitaire organisaties, (Belgische en Oekraïense) organisaties uit het maatschappelijke middenveld en organisaties uit de privésector die betrokken zijn bij de sociale en gezondheidsmaatregelen voor de vluchtelingen, worden samengebracht.

De DVC van de GGC zullen ook rechtstreeks samenwerken met de diensten van de FWB, de COCOF, de VG en de VGC

vii. Begroting 2022 voor uitgaven inzake welzijn en gezondheidszorg

In afwachting dat het Gewest specifieke middelen uit de provisie "Oekraïne" beschikbaar stelt, wordt voorgesteld middelen voor opdracht 08 uit de begroting van de GGC te gebruiken, ten belope van maximaal 7 miljoen euro.

van de algemene uitgavenbegroting van de Franse Gemeenschapscommissie
Gelet op de financiële uitdagingen dekt deze voorlopige enveloppe het noodzakelijke bedrag voor de versterking van de OCMW's niet.

d. Kinderbijslag

i. Toekenning aan de vluchtelingen

Zoals hierboven vermeld, bestaat de meerderheid van de Oekraïense gezinnen die tijdelijke bescherming genieten, uit vrouwen en kinderen. Kinderbijslag zal dus een cruciale rol spelen als instrument om kinderarmoede te verminderen. Concreet zal elke Oekraïense ouder in Brussel toegang kunnen krijgen tot de basiskinderbijslag, zodra deze een A-kaart heeft ontvangen. Om in aanmerking te komen, moet het kind ingeschreven zijn in het Rijksregister en in Brussel wonen. In principe moeten deze voorwaarden gelijktijdig zijn vervuld.

ii. Acties

Om ervoor te zorgen dat de Oekraïense gezinnen de kinderbijslag kunnen aanvragen, zijn de volgende maatregelen gepland:

1. Iriscare zal een brief sturen naar alle OCMW's en gemeenten in Brussel, opdat deze de Oekraïense ouders informeren over het feit dat ze in aanmerking komen voor kinderbijslag, over de procedures om deze te bekomen en over wanneer ze de kinderbijslag kunnen verwachten. Concreet zullen de gemeenten en de OCMW's de opdracht krijgen Oekraïense ouders in de eerste plaats naar het openbaar kinderbijslagfonds - Famiris - door te verwijzen en hen erop te wijzen dat ze een bewijs van inschrijving van hun kind in het Rijksregister en een bewijs van woonplaats moeten hebben;
2. De websites van de gemeenten en de OCMW's moeten ook worden bijgewerkt om de Oekraïense ouders en opvanggezinnen over deze procedures te informeren;
3. Iriscare stelt ook een omzendbrief op voor de andere kinderbijslagfondsen om hen te informeren over de procedures die ze moeten volgen indien Oekraïense ouders een aanvraag voor kinderbijslag indienen. Dit moet zorgen voor een geharmoniseerde verwerking van de aanvragen om kinderbijslag in deze situaties;
4. Aangezien er een vermoeden van feitelijk gezin bestaat voor niet-verwanten tot in de derde graad die op hetzelfde adres gedomicilieerd zijn, en dit gevolgen kan hebben wat betreft de verrekening van de in aanmerking genomen inkomsten voor het opvanggezin, krijgt Iriscare de opdracht een eenvoudig mechanisme uit te werken en voor te stellen om van dit vermoeden af te wijken of om het te weerleggen, zodat dit probleem wordt opgelost.

iii. Budget voor de kinderbijslag

In dit stadium houdt de begrotingsaanpassing geen rekening met deze situatie terwijl het recht op kinderbijslag een verplichte uitgave is voor het Brussels Gewest. Daarom moet absoluut een bijkomend bedrag worden voorzien om de kosten te dekken van de kinderbijslag die aan de Oekraïense ouders zal worden uitgekeerd. Uit de recente cijfers blijkt dat 41% van de Oekraïense vluchtelingen minderjarigen zijn die recht hebben op kinderbijslag (hetzij ongeveer 8.200 minderjarigen). Dit cijfer moet worden aangevuld met de 1.500 meerderjarige studenten die in aanmerking zouden komen voor gezinsbijslag. Bijgevolg kan het bijkomend bedrag dat vanuit de gewestelijke provisie aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie moet worden besteed voor de kinderbijslag naar aanleiding van de Oekraïense crisis, worden geraamd⁸ op minimaal 27,5 miljoen euro per jaar:

- 8200 x 2832 euro (gemiddeld jaarlijks bedrag van de kinderbijslag voor een kind) = 23,2M euro
- 1500 x 2832 euro = 4,3 miljoen euro

---

⁸ Daarbij moet worden aangestipt dat die raming geen rekening houdt met bepaalde parameters zoals het lager inkomen van de Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut, de meerderjarige studenten, de impact op de opvanggezinnen. De berekeningen moeten dus worden verfijnd.

e. Onderwijs

De Vlaamse Gemeenschap en de Fédération Wallonie Bruxelles finaliseren hun procedures en voorzien versoepelingen voor de inschrijving van Oekraïense kinderen in de scholen. Ze versterken respectievelijk de voorzieningen OKAN en DASPA. Aan Franstalige kant zorgt de FWB voor een inventaris van de beschikbare plaatsen, aan Nederlandstalige kant de VGC. Vandaag schrijven leerlingen zich rechtstreeks in de Franstalige scholen in of via het Nederlandstalige gecentraliseerde systeem LOP.

De schoolfacilitator - verantwoordelijke van de dienst Scholen bij Perspective.brussels heeft nuttige contacten en relais met zowel de administratieve overheden als met de inrichtende machten. Er wordt dus voorgesteld haar aan te wijzen als SPOC, in het bijzonder voor vragen over de beschikbare plaatsen of de creatie van bijkomende plaatsen in de zones waar de nood het hoogst is. Ze heeft trouwens al vragen ontvangen.

De schoolfacilitator zal samenwerken met de diensten van de VG, de VGC, de FWB en de gewestelijke besturen en openbare instellingen.

f. De plaatselijke besturen

Het beheer van de COVID-crisis heeft aangetoond dat de plaatselijke besturen de eerstelijnsbehoefte kunnen beantwoorden. Die inspanning heeft tot kosten geleid waarvan we vandaag de impact op onze financiën kunnen evalueren.

Het beheer van de opvang van Oekraïners met een tijdelijk beschermingsstatuut vergt een duidelijke monitoring van de uitgaven aangaande door de plaatselijke besturen en de tussenkomst van de hogere overheid (Federaal, BHG, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie). Die monitoring heeft tot doel de regels voor het begrotingsevenwicht dat aan de plaatselijke besturen is opgelegd indien nodig te herzien en/of de controlemaatregelen te verzekeren voor het tekort dat bij de lokale besturen wordt veroorzaakt door de opvang van de Oekraïense vluchtelingen.

In functie van de vastgestelde tekorten kan die monitoring ook dienen als basis voor een eventuele tussenkomst van het Gewest/de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om het nettotekort van dit beheer te neutraliseren.